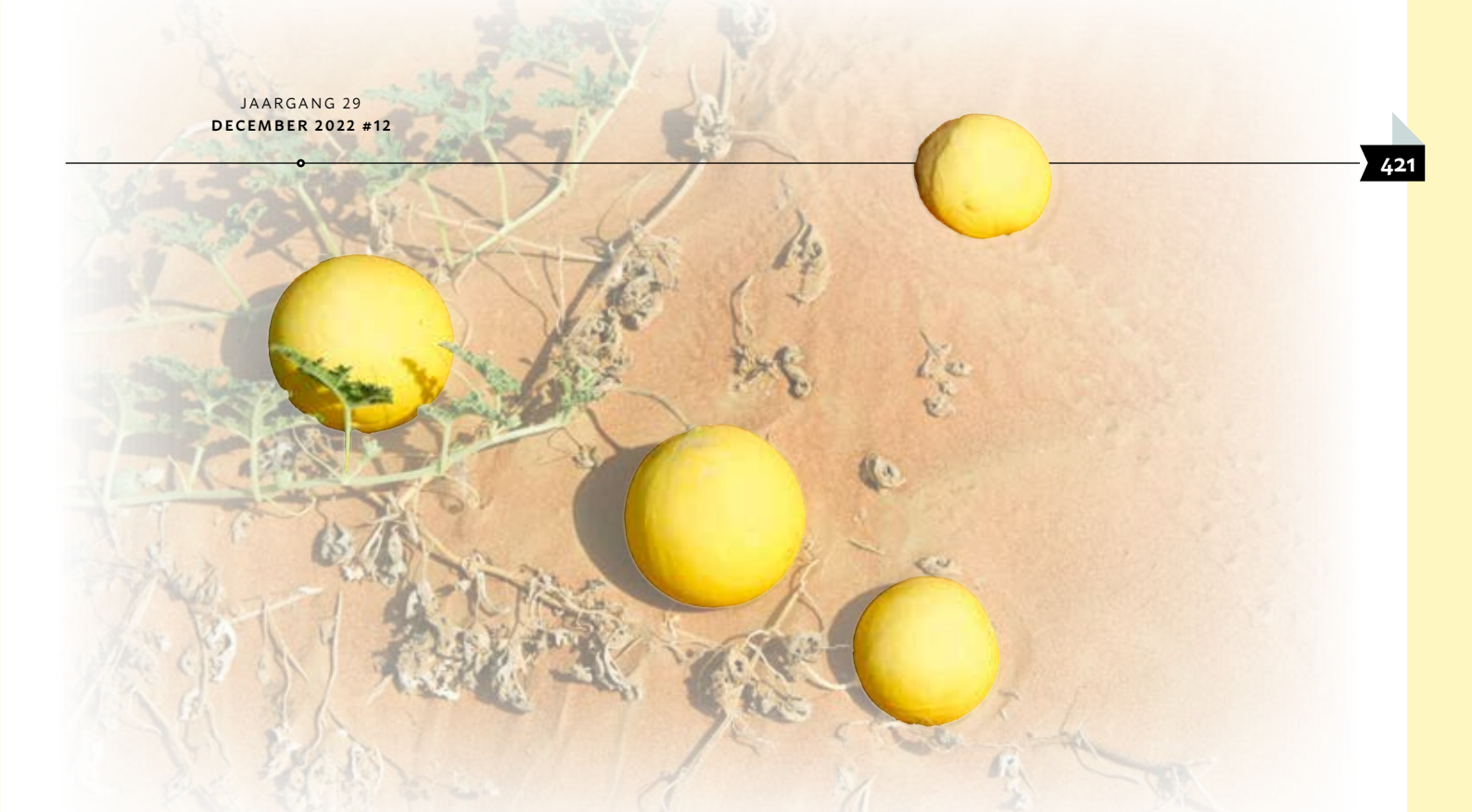

‘Het gerecht werd rondgediend, en zodra ze ervan proefden schreeuwden ze uit: “Godsman, de dood zit in de pot! Ze konden geen hap door hun keel krijgen. Toen zei Elisa: “Breng me wat meel.” Hij strooide wat meel in de pot en zei: “Schep iedereen opnieuw op. Nu kunnen ze ervan eten.” En inderdaad, de bittere smaak was volkomen verdwenen.’

De dood in de pot en het levende Woord

‘Het is de dood in de pot!’

Die uitdrukking wordt nog steeds gebruikt en betekent zoveel als: het is een dooie boel hier, ronduit saai; er valt weinig meer te beleven. Hier komt weinig van terecht. Daar moet je niet zijn, daar is geen leven in de brouwerij!

De dood is in de pot als de economie het wint na coronatijd en iedere bezinning uitblijft ...

De mannen die dit roepen horen bij een profetenschool. Zij zouden samen gaan eten op uitnodiging van Elisa. Maar dat gaat mis. Om de doodeenvoudige reden dat ze iets voorgeschoteld krijgen wat niet te eten is en ook nog eens gevaarlijk. Een profetenknecht was erop uitgegaan om iets eetbaars te vinden. Hij dacht dat hij zijn slag had geslagen toen hij stootte op een *weelderige plant met sappige vruchten (kolokwinten)*. Het gaat om een soort watermeloenen, alleen dan van een giftige soort. Je kunt er een medicijn uit halen, in kleine hoeveelheden, als laxermiddel. Maar in grote hoeveelheden kan het dodelijk zijn.

De beste man had zoveel geplukt als hij maar kon om toe te voegen aan de maaltijdsoep. Maar hij had iets toegevoegd zonder te weten wat het was. Niet elke paddenstoel kun je eten ..., daar zijn ook giftige bij. Niet elke bes kun je eten, ook die kunnen giftig zijn. Met alle goede bedoelingen in tijd van hongersnood; maar dat liep fout af. Dat gebeurt er als je zonder kennis van zaken gaat experimenteren en ingrediënten gebruikt die elkaar niet verdragen. Als je op je eentje handelt en alleen op je eigen gevoel en inschatting

afgaat. Luther heeft ooit gezegd: ‘Zou ik op mijzelf zijn aangewezen, ik zou alles bederven’.

Eten ondanks honger

Het initiatief om samen te eten komt van Elisa. Dat moet je je wel kunnen veroorloven, want hij roept om een grote pot. Op zichzelf niet ongewoon voor een zoon van een rijke boer. Elisa heeft de mogelijkheden. Maar het is een bijzondere tijd, het is een tijd van hongersnood. Daar komt bij dat Elisa de maaltijd wil voorzetten aan zijn collega's, volgelingen of leerlingen, die allemaal leven van het woord. Deze profeten leven in armoede en worden vervolgd en weggezet, omdat er een andere staatsgodsdienst is: alles draait om de economie. Baäl is heer en meester, de god van regen en donder; de god van de groeikracht en bloeikracht.

Als Elisa dus een rijke maaltijd wil voorzetten is dat veelzeggend en sprekend. Want in die tijd betekende hongersnood een signaal. Hier is iets grondig mis! De honger behoort tot de vloek die

Tegen de dood in de pot helpt maar één ding: **het brood van het leven**

God had uitgesproken in Leviticus 26 en Deuteronomium 28; er rust geen zegen op het land en het klimaat. In die tijd betekent honger in het land: God is ontwaardigd, Hij verafschuwt ontrouw. De goeden lijden onder de kwaden. En de profeten van God worden de dupe in tijden van hongersnood. Ze worden genegeerd en niet serieus genomen.

Elisa wil blijkbaar een signaal afgeven, maar tegelijk zijn collega's ondersteunen en een hart onder de riem steken. Dit om duidelijk te maken van wie zij afhankelijk zijn voor hun voedsel. Zet een grote kookpot op het vuur! We gaan samen eten. Elisa is goed van vertrouwen. *Hij leeft van vertrouwen.* Die maaltijd is in het Oude Oosten niet alleen samen eten: voedsel nuttigen. Het werkt ook samenbindend. Want daar ontstaan de ontmoetingen. Samen eten en drinken schept een band. Genieten van de goede gaven die God heeft gegeven, zodat niemand hongerlijdt.

De maaltijd gered

Het dreigt uit te lopen op een complete mislukking. Niemand waagt zich aan dit brouwsel. Hoeveel er ook bereid is. Ondanks alle goede bedoelingen. Had de man nu maar de anderen geraadpleegd. Maar die kolokwinten bederven alles. Je kunt het evengoed weggooien. Zonde van al dat eten.

Echter, Elisa doorbreekt de situatie waar iedereen zich verlegen mee voelt. Hij vraagt om wat meel en strooit dat

in de kookpot. Kostbaar meel, zeker in een tijd van honger. *Meel blijkt het enige redmiddel.* Meel om brood van te maken. Met andere woorden – tegen de dood in de pot helpt maar één ding: het brood van het leven. Toen was er niets kwaads meer in de pot. De bittere smaak was volkomen verdwenen.

Zou het werkelijk zo zijn dat meel zo zuiverend werkt dat dit de giftige smaak opheft? En zelfs de dodelijke werking stopt? Is dat het wonder? Een wonder is altijd een teken dat verwijst naar het Woord. De symboliek is sprekend. Zout is bederfwerend (zie het eerste wonder, 2 Kon. 2:19-21), dat zat er vast al in. Dan bleef er niet veel anders over dan meel, het gezondste voedingsmiddel. Zodat de werking van de dood wordt tegengegaan. Door middel van, via de handen van Elisa, werkt God een wonder uit: zij kunnen vrijuit eten. Maar alle concentratie ligt niet zozeer op het voedsel, maar op het betrouwbare spreken van de profeet.

Het Woord is voedzaam

Schep nu maar op, zegt Elisa, nu kan iedereen ervan eten. Niets kwaads in de pot, overtuig je zelf met je smaakpapillen. Er moet hoe dan ook gegeten worden. De maaltijd moet doorgaan. Want de dood moet wijken voor het leven. Dat is het terugkerende refrein in de geschiedenissen van de profeet Elisa. Het teken onderstreept het woord. Of het nu een stuk hout is in een bittere plas, of meel in een pot. Al heeft de meerderheid Mij verlaten, profeten, ik

ben dezelfde God als toen. Alleen mijn Woord doet leven, een mens kan niet leven van brood alleen.

Een enkel woord is dan genoeg. En dan blijkt dat wat aan het eind komt, al het voorgaande overtreft. Alleen, het moet wel helemaal van de andere kant komen. Uit een hoek waar niemand het had verwacht. Zo heeft het zin de grootste kookpot klaar te zetten, ook al heerst honger in het land. Alleen door het woord en het brood van het leven heeft het zin om verder te gaan, zelfs al weet je dat morgen de wereld vergaat.

Maar van hen als profeten wordt ook een *geloofsdaad* gevraagd: alleen wie vertrouwen heeft in het profetisch woord zal bereid zijn in een tijd van honger meel af te staan om dit door niet eetbaar voedsel te mengen. De nadruk ligt niet op de gebeurtenissen als zodanig, maar op het gezag en autoriteit van Elisa, zodat je geloof hecht aan zijn woorden. Meer dus dan wat voor de natuurwetten onverklaarbaar is. Ook gebeurtenissen die niet ongewoon zijn, kunnen wonderlijk worden, omdat ze precies op het juiste moment plaatsvinden of bestuurd worden. Een merkbaar teken van Gods betrokkenheid bij, en zijn ingrijpen in deze wereld.

In Johannes 6 zegt Jezus: 'Niet Mozes heeft u het brood uit de hemel gegeven, maar mijn Vader geeft u het ware brood uit de hemel; want het brood van God is Hij die uit de hemel neerdaalt en aan de wereld het leven geeft.' Daar begint het. Niet bij onze rijkdom, niet bij onze welvaart, niet bij onze goede bedoelingen. Voordat je het weet verzanden we in goedbedoelde ideeën, worden we eigenmachtig en zelfredzaam en vinden we de dood in de pot. Alleen de woorden van God blijven betrouwbaar en voedzaam. Levensmiddel! ■